

Vård- och omsorgsförvaltningen
Lisa Nylund Kindefors, Sonja Erlandsson

2025-06-05

Dnr VÄN 2025-418

Vård- och äldreomsorgsnämnden

Kvalitetsrapport Äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård 2024

Förslag till vård- och äldreomsorgsnämndens beslut

1. Informationen i kvalitetsrapporten noteras.
2. Vård- och omsorgsdirektören ges i uppdrag att inarbeta föreslagna åtgärder i internbudget och verksamhetsplan för 2026.
3. Vård- och omsorgsdirektören ska återrapportera i samband med delår och helårsbokslut.

Ärende

Syftet med denna tjänsteskrivelse är att sammanfatta resultat och analys från 2024 års kvalitetsrapport, samt tydliggöra vilka åtgärder som bör prioriteras inför verksamhetsplan 2026 för att stärka kvalitet, jämlikhet och delaktighet inom äldreomsorgen och den kommunala hälso- och sjukvården.

Kvalitetsrapporten är ett av förvaltningens verktyg för att bedöma hur vård och omsorg svarar mot lagkrav, kommunala mål och brukarnas behov. Rapporten för 2024 är förankrad i kvalitativa och kvantitativa källor och ger en samlad bild av styrkor, risker och förbättringsområden inom både äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård.

Mot bakgrund av en snabbt växande grupp äldre över 80 år, pågående kompetensbrist och en omställning till Nära vård är rapporten ett viktigt underlag för styrning, resursfördelning och strategisk förbättring. Den bidrar också till ökad transparens gentemot medborgare, brukare och personal.

Rapporten visar att kommunen har en stabil grund i sitt kvalitetsarbete, med högt brukarförtroende, en stark struktur för uppföljning och att äldreomsorgen är kostnadseffektiv. Den sammantagna bedömningen är att äldreomsorgen levererar god kvalitet i flera delar, men att det finns skillnader mellan verksamheter och att brister i delaktighet och kompetens behöver åtgärdas.

Rapporten utgör en del i kommunens samlade kvalitetsstyrning och ska användas som underlag för strategiska prioriteringar, målformuleringar och resursfördelning inför 2026.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Kvalitetsrapport 2024, 2025-06-05

Kvalitetsrapport Äldreomsorg och kommunal hälso-sjukvård 2024

Patientsäkerhetsrapporten 2024

Bakgrund

Vård- och äldreomsorgsnämnden ansvarar för vård och omsorg i ordinärt och särskilt boende, inklusive den kommunala hälso- och sjukvården. Uppdraget omfattar drygt 4100 brukare per månad och en verksamhetsbudget om ca 2,2 miljarder kronor. Kvalitetsrapporten är ett verktyg för att utvärdera hur verksamheten svarar mot lagkrav, politiska mål och riktlinjer samt hur väl vården och omsorgen fungerar ur ett brukarperspektiv.

Rapporten baseras på följande källor:

- Socialstyrelsens brukarundersökning
- Socialstyrelsens enhetsundersökning
- Hemtjänstindex (tas fram av SPF)
- Verksamhetsberättelse från samtliga utförare
- Nämndens verksamhetsberättelse
- Patientsäkerhetsrapporten baserat på verksamheternas patientsäkerhetsberättelser inklusive data från kvalitetsregister (Senior Alert, BPSD-registret och Svenska Palliativregistret)
- Äldreombudsmannens rapport
- Tillgänglighetsstatistik, myndighetsutövning
- Verksamhetsuppföljningar/avtalsuppföljningar
- Jämförande data i relation till andra kommuner

Ett kvalitetsarbete som möter framtiden kräver att det inte bara svarar mot nuläge, utan också mot de strukturella förändringar som präglar vård och omsorg i Sverige. Kvalitetsrapporten 2024 utgör därför inte bara en uppföljning, utan också ett strategiskt verktyg för att stärka förvaltningens förmåga att arbeta mer datadrivet, förbättringsinriktat och evidensbaserat – i linje med omställningen till Nära vård. Rapporten utgår ifrån förändrade brukargrupper, teknikskiften, ökade krav på digitalisering och nya arbetssätt i äldreomsorgen och behöver fungera som ett stöd för långsiktig verksamhetsutveckling.

Resultat

Kvalitetsrapporten 2024 bygger på ett brett spektrum av källor som tillsammans ger en nyanserad bild av äldreomsorgen i Linköpings kommun. Brukarundersökningar och synpunkter från brukare och närstående visar hur omsorgen upplevs i vardagen – med särskilt fokus på bemötande, trygghet, inflytande och socialt innehåll. Verksamhetsberättelser, kvalitetsregister och patientsäkerhetsdata ger ett inifrånperspektiv på struktur, kompetens och medicinsk säkerhet. Jämförelser med riket, R9- och R12-kommuner samt hemtjänstindex synliggör Linköpings resultat i relation till andra kommuner. Rapportens bredd gör det möjligt att fånga både brukarens vardagsupplevelse, professionens förutsättningar och verksamhetens uppfyllnad av lag och riktlinjer.

Brukardata visar hög grad av förtroende, särskilt vad gäller bemötande och upplevd trygghet. Samtidigt visar resultaten att brukarnas upplevelse av delaktighet är låg – många uppger att de inte vet vem som är deras fasta omsorgskontakt eller saknar möjlighet att påverka tider och innehåll i insatser. Uppföljningsdata från utförarna pekar på god struktur för dokumentation och ledning, men också på stora skillnader i faktisk kvalitet mellan enheter, särskilt kopplat till bemanning, kontinuitet och kompetens. Jämförelser med andra kommuner visar att Linköping har fortsatt stark kostnadseffektivitet, men att utmaningar kvarstår inom jämlikhet i utförande och kompetensförsörjning

Nedan sammanfattas de viktigaste styrkorna och utvecklingsområdena som bör ligga till grund för framtida prioriteringar.

Sammanfattande styrkor:

- Högt förtroende och trygghet: Brukarna uppger generellt ett gott bemötande och trygg omsorg. Brukarna ger goda betyg i bemötande och trygghet (ca 76–79 %).
- Kostnadseffektivitet: Linköping har fortsatt låga kostnader per brukare i kombination med brukarnöjdhet i nivå med riksnittet.
- Stärkt uppföljningsstruktur: Kommunen har etablerat en riktlinje som förstärker uppföljningen för både egenregi och privata utförare.
- Biståndshandläggning: Handläggningstiden är i snitt åtta dagar, vilket placerar Linköping högt nationellt.
- Tydliga framgångsfaktorer som verksamheterna lyfter vid goda resultat i brukarundersökningen: Stabilt ledarskap, etablerad kontaktmannaskap och systematiskt kvalitetsarbete har bidragit till goda resultat.

Utvecklingsområden:

- Ojämlig kvalitet mellan verksamheter: Trots gemensamma riktlinjer visar resultaten på stora variationer i kvalitet och bemanning – både mellan och inom utförare.
- Begränsad delaktighet: Många brukare saknar kunskap om vem som är deras fasta omsorgskontakt och upplever låg möjlighet att påverka tider eller få information vid förändringar.
- Kompetensförsörjning: Andelen undersköterskor är fortsatt låg, särskilt under helger. Språksvårigheter och brister i basal omvårdnadskompetens förekommer enligt både brukare och verksamhetsrapporter.
- Socialt innehåll och måltidsmiljö: Flera brukare uppger att aktiviteter och måltider inte upplevs som meningsfulla. Särskilt i vårdboenden finns utvecklingsbehov kring trivsel, utevistelse och gemenskap.
- Förstärkt hälso- och sjukvård: Det finns behov av att följa upp rollen och förutsättningarna för patientansvarig sjuksköterska samt säkerställa tillräcklig kompetens inom kommunal hälso- och sjukvård.

2023 års kvalitetsuppföljning

Jämfört med 2022 visar årets kvalitetsrapport både fortsatt stabilitet i vissa nyckelområden och oroande tendenser i andra. Handläggningstiderna har förbättrats ytterligare (från 9 till 8 dagar i snitt), och andelen aktuella genomförandeplaner är fortsatt mycket hög inom särskilt boende. Även bemanningsnivåer bland sjuksköterskor har stärkts något, särskilt i egen regi, där antalet patienter per sjuksköterska minskat. Samtidigt har spridningen mellan bästa och sämsta verksamhet i Socialstyrelsens brukarundersökningar ökat. Brister i språklig kompetens kvarstår som problem, och det finns fortsatt betydande skillnader i kvalitet utförare och mellan verksamheter hos samma utförare.

Inom den kommunala hälso- och sjukvården har arbetsuppgifterna för sjuksköterskor blivit mer avancerade, vilket kräver nya strukturer för ledning och kompetens. Patientsäkerhetsrapporten pekar på ökade avvikelser, särskilt kopplat till läkemedelshantering, samt bristande resurser av legitimerad personal. Samverkan med regionen fungerar i huvudsak bra, men ansvarsfördelningen i primärvårdsfrågor är fortsatt otydlig.

Utifrån denna utveckling är slutsatsen att även om många nyckeltal är stabila eller förbättrade, ökar komplexiteten och variationen i kvalitet. Därför behöver både uppföljningen fördjupas och flera riktade åtgärder genomföras under 2026.

Föreslagna åtgärder som bör inarbetas i verksamhetsplan och internbudget 2026:

- Satsningar på kompetensutveckling och strukturerad introduktion
- Full implementering av fast omsorgskontakt och kontaktmannaskap i alla verksamheter
- Full implementering av PAS, patientansvarig sjuksköterska
- Stärkt uppföljning genom egenkontroll och gemensamma indikatorer
- Förbättrade måltidsmiljöer och ökat socialt innehåll i vardagen

Ekonomiska konsekvenser

De föreslagna åtgärderna bedöms i huvudsak kunna genomföras inom ramen för befintliga ekonomiska ramar, men vissa satsningar – exempelvis på kompetensutveckling och hälso- och sjukvårdsförstärkning – kan kräva omprioritering i internbudget 2026. En samlad bedömning av resursbehovet görs i samband med planeringsarbetet för internbudget och verksamhetsplan 2026.

Kommunala mål

Åtgärderna i kvalitetsrapporten svarar mot kommunfullmäktiges mål om en tillgänglig, god och jämlik välfärd samt nämndens mål om god och jämlik i äldreomsorgen. Rapporten speglar också förvaltningens arbete med omställningen till Nära vård, kunskapsstyrning och systematiskt förbättringsarbete.

Kommunövergripande mål: Lättillgänglig, god och jämlik vård

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Äldreomsorgen berör i hög grad äldre kvinnor, som utgör majoriteten av brukarna. Ett bristfälligt informationsflöde, svag delaktighet eller låg tillgång till fast omsorgskontakt drabbar ofta denna grupp särskilt hårt. Genom att förbättra kommunikation, tillgänglighet och personcentrering stärks jämställdheten. Rapportens förslag har därmed positiv påverkan ur ett jämställdhetsperspektiv.

Uppföljning och utvärdering

Rapporten har delgivits alla berörda utförare för faktagranskning. Resultaten kommer att diskuteras i höst tillsammans med samtliga.

Åtgärder som föreslås i rapporten följs upp inom ramen för verksamhetsplaneringen, delårsrapporteringen och kvalitetsuppföljningen 2026. Vård- och omsorgsdirektören ansvarar för att säkerställa återrapportering till nämnden.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Vård- och omsorgsförvaltningen

Sonja Erlandsson

Beslutet skickas till:
 Avdelning Planering och utveckling
 Avdelning Avtal och kvalitet
 Avdelning Myndighet
 Ekonomienheten
 Samtliga utförare